

Növekvő hitelességi problémával küzd a ResearchGate?¹

Sasvári Péter²

Becsült olvasási idő: 5 perc

Link: <http://doi.org/10.13140/RG.2.2.19443.08485>

A ResearchGate napjaink egyik legismertebb tudományos közösségi hálózati platformja, amely jelentős szerepet tölt be a kutatási eredmények terjesztésében, a tudományos kapcsolatháló építésében és a kutatói láthatóság növelésében. A tanulmány célja a platform működésének, előnyeinek és kockázatainak bemutatása, különös tekintettel a tudományos metrikák manipulálhatóságára és a kutatási integritást érintő problémákra. A közlemény áttekinti a ResearchGate fő funkcióit, a publikációmegosztás és tudományos kommunikáció területén betöltött szerepét, valamint elemzi azokat a kritikákat, amelyek a platform nyitott feltöltési rendszerével, a szerzői jogi kérdésekkel és a Research Interest mutató hitelességével kapcsolatosak. A tanulmány kitér a hamis profilok, mesterségesen generált idézettség és manipulált aktivitási mutatók problémájára is, bemutatva a Larry nevű macska esetét, amely jól szemlélteti a digitális tudományos platformok sérülékenységét. Az elemzés rámutat arra, hogy a tudományos közösségi hálózatok egyszerre támogatják a nyílt tudomány és a nemzetközi láthatóság erősítését, ugyanakkor új kihívásokat is teremtenek a kutatásértékelés, a bibliometria és a tudományos hitelesség területén.

Bevezetés

A becslések szerint 25 millió felhasználót kiszolgáló ResearchGate a világ egyik legnagyobb tudományos hálózati platformja. Ahogy azonban az oldal közeledik huszadik évfordulójához, egyre több kritikával szembesül egyes kutatók részéről, akik attól tartanak, hogy bizonyos felhasználók manipulálják a platform mutatóit annak érdekében, hogy publikációik nagyobb láthatóságot és presztízszt kapjanak.

Savina Kirilova, a bolgár Szófia Egyetem kutatási könyvtárosa, társszerzője volt egy 2025. februárban megjelent tanulmánynak, amely szerint egyes felhasználók állítólag együttműködnek a ResearchGate által nyomon követett metrikák – például az olvasások és ajánlások számának – mesterséges növelésében.

Kirilova a Nature Index-nek beszélt arról, hogy a platform milyen lépéseket tehetne a visszaélések visszaszorítása és tudományos közösségen belüli reputációjának javítása érdekében. A Nature Index megkereste a ResearchGate-et is Kirilova állításaival kapcsolatban, azonban nem kaptak választ. [1]

Mi a ResearchGate?

A [ResearchGate](#) egy tudományos közösségi hálózati platform, amelyet kifejezetten kutatók, oktatók és tudományos intézmények számára hoztak létre. A rendszer célja, hogy elősegítse a tudományos kommunikációt, a kutatási eredmények terjesztését és a nemzetközi szakmai kapcsolat kialakítását. A platform működése több szempontból hasonlít a hagyományos közösségi médiafelületekhez: a

¹ Az alábbi közlemény a Nemzeti Közszerzői Egyetem Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar gondozásában megjelenő Államtudományi Hírlevél Tudományos sarok rovatában jelent meg.

Az oktatási anyagok szánt tanulmány **Does ResearchGate have a growing credibility problem?** <https://doi.org/10.1038/d41586-025-02182-w> alapján készült.

² Egyetemi docens, Nemzeti Közszerzői Egyetem, Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Kiberbiztonsági és e-Közigazgatási Tanszék, 1083 Budapest, Ludovika tér 2. E-mail: Sasvari.Peter@uni-nke.hu

felhasználók személyes kutatói profilt hozhatnak létre, publikációkat tölthetnek fel, követhetik egymás munkáját, valamint közvetlenül kapcsolatba léphetnek más kutatókkal.

A ResearchGate egyik legfontosabb funkciója a tudományos publikációk megosztása és láthatóságának növelése. A rendszer lehetőséget biztosít cikkeket, konferenciapublikációkat, preprinteket, prezentációkat és egyéb kutatási anyagok feltöltésére. Emellett különböző statisztikai mutatókat is megjelenít, például az olvasások, letöltések, ajánlások és idézések számát. Ezek a mutatók részben a kutatói aktivitás és a tudományos érdeklődés mérésére szolgálnak, ugyanakkor a platform saját összesített indikátort — Research Interest score — is alkalmaz.

A platform előnyei közé tartozik, hogy gyors és közvetlen tudományos kommunikációt tesz lehetővé. A kutatók könnyebben találhatnak potenciális együttműködő partnereket, nyomon követhetik saját szakterületük új publikációit, valamint szélesebb nemzetközi közönséghez juttathatják el kutatási eredményeiket. A ResearchGate különösen hasznos lehet fiatal kutatók, doktoranduszok és kisebb intézmények számára, mivel növelheti nemzetközi láthatóságukat olyan esetekben is, amikor publikációik kevésbé jelennek meg a vezető tudományos adatbázisokban.

A rendszer működésével kapcsolatban azonban több kritika is megfogalmazódott. Az egyik leggyakrabban említett probléma a platformon megjelenő tartalmak korlátozott ellenőrzése. Mivel a felhasználók viszonylag szabadon tölthetnek fel anyagokat, fennáll az alacsony minőségű, nem lektorált vagy szerzői jogi problémákat felvető publikációk megjelenésének veszélye. Emellett a platform által használt mutatók manipulálhatósága is szakmai viták tárgya. Egyes kutatók mesterségesen növelhetik olvasottsági vagy ajánlási adataikat, ami torzíthatja a kutatói láthatóságot és a tudományos reputáció megítélését.

A ResearchGate tehát egyszerre tekinthető modern tudományos kommunikációs eszköznek és olyan digitális platformnak, amely új kihívásokat is teremt a kutatásértékelés, a tudományos hitelesség és az online tudományos jelenlét területén.

Mi aggasztó a ResearchGate-tel kapcsolatban?

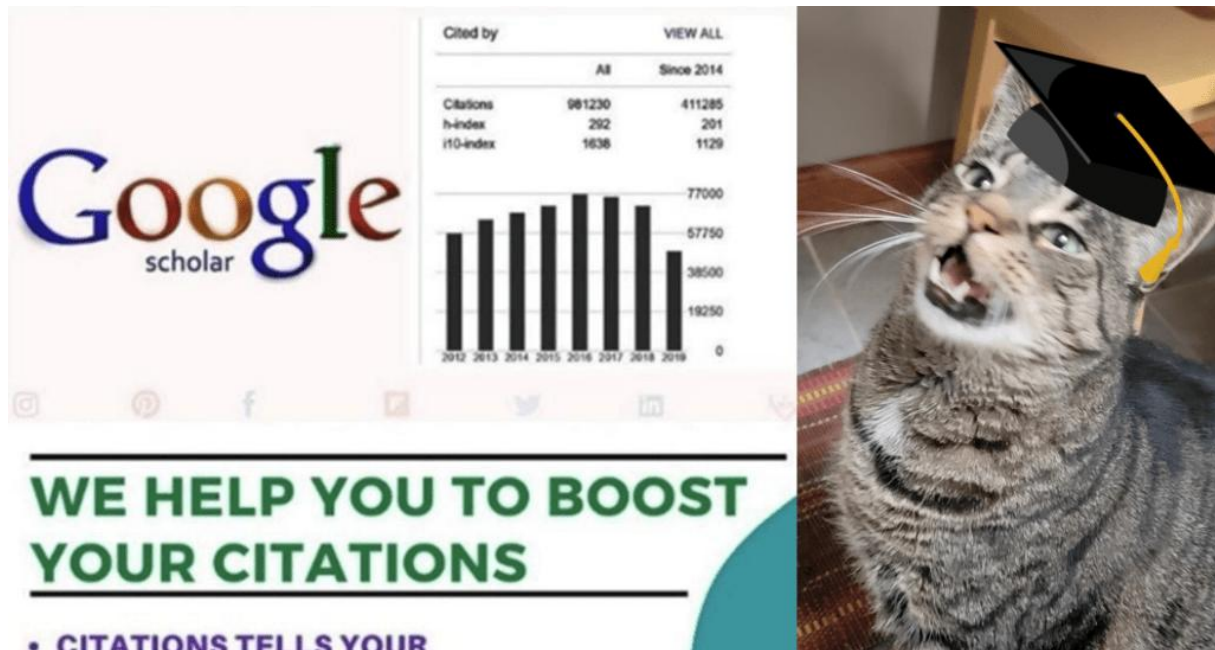
Az akadémiai közösségi hálózati oldalak, mint például a ResearchGate, az Academia.edu, a Mendeley és a Google Scholar kulcsszerepet játszanak abban, ahogyan a kutatók megosztják kutatásaikat, együttműködnek és kommunikálnak egymással. A ResearchGate különösen az olyan funkcióival emelkedik ki, mint a felhasználói ajánlások, amelyek értékes eszközt jelenthetnek a tudományos közösségek belüli szakmai viták ösztönzésében.

Ugyanakkor számos probléma kapcsolódik a ResearchGate-hez, amelyek alááshatják a kutatási integritást. Például a platform — amely lektorált és preprint cikkeket egyaránt tárol — a legtöbb feltöltött tartalom esetében nem alkalmaz formális ellenőrzési folyamatot. [Nyitott feltöltési politikája](#) [2] — amely lehetővé teszi a felhasználók számára, hogy [saját kutatással kapcsolatos munkáikat feltöltsék](#), [3] amennyiben nem sértik a szerzői jogi előírásokat — növeli annak kockázatát, hogy plagizált vagy alacsony minőségű kutatások kerüljenek fel a rendszerbe.

A ResearchGate olyan mutatókat használ, mint egy publikáció olvasásainak, ajánlásainak és idézéseinek száma, amelyeknek elvileg a cikk minőségét kellene tükrözniük. Ezek a mutatók azonban könnyen manipulálhatók, és bizonyos esetekben abszurd mértékig fel is fújhatók.

Például tanulmányunkban hivatkozunk [Larry esetére](#), [4] aki Reese Richardson nagymamájának macskája volt. Richardson a Northwestern University (Evanston, Illinois) metatudomány és számítógépes biológia szakos hallgatója. Tavaly Larry, a macska számos idézetet kapott, miután Richardson egy hamis profilt és több hamis cikk címet hozott létre a ResearchGate-en Larry

szereplésével. Larry ezt követően több mint [100 hamis idézést](#) [5] gyűjtött össze a Google Scholar rendszerében. (A ResearchGate azóta [törölte a profilt](#), [6] a Google Scholar pedig eltávolította az idézéseket.)

1. ábra: A tudományos metrikák manipulálhatóságának illusztrációja Larry, a „legtöbbit idézett” macska példáján keresztül

Ezek a mutatók más bibliometriai indikátorokba is beépülnek, például a ResearchGate saját Research Interest mutatójába (RI score), amelynek célja egy kutató tudományos hatásának mérése.

Milyen kockázatokkal jár az, ha nem szabályozzák a feltöltéseket és a felhasználói aktivitást?

Az egyik fő aggodalom, hogy a kutatók mesterségesen növelhetik saját mutatóikat, vagy publikációikat olyan módon oszthatják meg, amely tisztességtelenül növeli láthatóságukat. Például etikátlan kutatók generatív mesterséges intelligencia (AI) programokat használhatnak több száz cikk megírására, ezeket feltölthetik a ResearchGate-re, majd hamis metrikákat generálhatnak hozzájuk.

A tanulmány egy olyan esetet mutat be, amikor kisebb kutatócsoportok szándékosan növelték egymás mutatóit saját reputációjuk javítása érdekében. Az ilyen rendszerek visszaélészerű használatának engedélyezése azt a veszélyt hordozza, hogy a platformon a megbízható kutatók és a csalók azonos szintre kerülnek, mivel egy lektorált tanulmány és egy homályos áltudományos fejtegetés ugyanazon módon, azonos hitelességgel jelenhet meg.

Mit tesz a ResearchGate ezeknek a problémáknak a kezelésére, és milyen lépéseket javasolna?

Egészen 2025-ig a ResearchGate nem ellenőrizte a publikációkhoz írt hozzászólások tartalmát, és a kommenteket sem távolította el, kivéve, ha ezt valamely szerző vagy ResearchGate-tag kérte. Így a platform bármely tagja hozzászólhatott bármely ResearchGate-publikációhoz, függetlenül saját szakterületétől. Ezt a funkciót röviddel a tanulmány megjelenése után megszüntették.

Az egyik javaslat szerint a ResearchGate-nek proaktívan kellene azonosítania a kétséges kutatásokat publikációs adatbázisában, hasonlóan az [arXiv preprint szerver tartalommoderálási gyakorlatához](#), [7]

amely fenntartja a jogot arra, hogy a platform számára nem megfelelőnek ítélt beküldéseket átsorolja vagy elutasítsa.

A ResearchGate mutatóit — például az olvasások és ajánlások számát — sokkal szigorúbban kellene monitorozni, akár mesterséges intelligencia alkalmazásával is a lehetséges visszaélések felismerésére. A platformnak reális korlátokat kellene bevezetnie arra vonatkozóan is, hogy egy felhasználó hány másik tagot követhet. Jelenleg egy felhasználó annyi kutatót követhet, ahány követője van, ez a szabály azonban hatástalan, mivel a metrikákat manipuláló felhasználók a követő/követett arányt közel egyensúlyban tartják annak érdekében, hogy elkerüljék a szabály megsértését.

Az oldalnak létre kellene hoznia egy metrikaminőség-biztosítási programot is, amely olyan paramétereket figyelne, mint például a felhasználó által adott ajánlások és az általa ténylegesen elolvasott cikkek aránya, a publikációkhoz írt kérdések és a megadott válaszok száma stb. Minden 500 feletti RI score-ral rendelkező publikációt, valamint minden 1000 feletti RI score-ral rendelkező kutatót meg kellene vizsgálni hamis metrikák — például mesterséges olvasások és ajánlások — szempontjából.

A nem lektorált tanulmányokat és az olyan forrásokból származó preprinteket, mint az arXiv, nem lenne szabad egyértelmű megjelölés nélkül közzétenni a ResearchGate-en. A preprintekből és más nem lektorált publikációkból származó RI score értékeket szintén nem kellene beszámítani. A preprinteket néhány év elteltével el kellene távolítani a platformról, vagy legalább egyértelműen meg kellene jelölni őket mint nem lektorált, publikálatlan vagy publikálásra még be nem nyújtott anyagokat.

Felhasznált irodalom

- [1.] Chawla, D. S. (2025). *Does ResearchGate have a growing credibility problem?* Nature. <https://doi.org/10.1038/d41586-025-02182-w>
- [2.] ResearchGate. (2024). *Terms of service*. <https://www.researchgate.net/terms-of-service>
- [3.] Kwon, D. (2022). ResearchGate dealt a blow in copyright lawsuit. *Nature*, 603, 375–376. <https://doi.org/10.1038/d41586-022-00513-9>
- [4.] Chawla, D. S. (2024). The citation black market: Schemes selling fake references alarm scientists. *Nature*, 632, 966. <https://doi.org/10.1038/d41586-024-01672-7>
- [5.] Wilcox, C. (2024). *ScienceAdviser: Meet Larry, the world's most highly cited cat*. Science. <https://www.science.org/content/article/science-adviser-meet-larry-worlds-most-highly-cited-cat>
- [6.] Richardson, R. (2024, July 18). *Engineering the world's highest cited cat, Larry*. Reese Richardson Blog. <https://reese-richardson.blog/2024/07/18/engineering-the-worlds-highest-cited-cat-larry/>
- [7.] arXiv. (n.d.). *Moderation*. <https://info.arxiv.org/help/moderation/index.html>